

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/505/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116209271
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3116209271.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyiho v právnej veci žalobcu V. H., bytom N. F., C. XXX, zastúpeného JUDr. K. Q., advokátkou so sídlom R. XXX, C., proti žalovanému W. E. B., s.r.o., so sídlom W. XX, A., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. P. E., s.r.o., so sídlom A., K. XX, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 15. júna 2016, č. k. 19C/18/2016-38, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie o určenie, že časť bodu 5 Zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 21.12.2007, ktorá bola uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, je v časti odmeny za poskytnutie úveru dohody neplatná, výrokom II. súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX v časti 7. uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná a výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkom nemá právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobca uviedol, že s právnym predchodcom žalovaného uzatvoril zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, na základe ktorej mu mal byť poskytnutý úver vo výške 60.000,- Sk (1.991,63 eur). Uviedol, že za poskytnutie tohto úveru mal zaplatiť žalovanému celkovo sumu 1.839,27 eur. Tvrdil, že predmetnou zmluvou sa mal zaviazat vrátiť žalovanému sumu 3.830,91 eur. Dodatočne sa dozvedel, že súčasťou tejto zmluvy o úvere mala byť aj dohoda o zrážkach z jeho mzdy, ktorá predstavovala zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky uvedenej v zmluve o úvere. Žiadal, aby súd vyslovil ako neprijateľnú podmienku odplatu, ktorá bola dohodnutá v zmluve o úvere v časti 5., pretože prevyšovala odplatu obvyklú na finančnom trhu za spotrebiteľský úver. Výšku RPMN 77,01 % považoval za neprimerane vysokú oproti poskytnutým podmienkam úveru. Pred začatím pojednávania vo veci samej však zobral návrh v časti týkajúcej sa neprijateľnej podmienky späť a žiadal konanie o nej zastaviť. Domáhal sa iba vyslovenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, a to vzhľadom ku skutočnosti, že zmluva o úvere podmieňovala zabezpečenie tohto prostriedku uzavretím úveru a mala charakter spotrebiteľskej zmluvy. Považoval to za nerovnováhu v zmluvných právach a povinnostiach. Naliehavý právny záujem odôvodňoval tým, že považoval nárok, ktorým sa zabezpečovala zmluva o zrážkach zo mzdy, za premlčaný. Žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadal zamietnutie žaloby. Žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vzal späť žalobu v časti I. výroku tohto rozhodnutia, a preto o tomto žalobnom nároku súd rozhodoval v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. a konanie zastavil aj bez súhlasu žalovaného, nakoľko k späťvzatiu došlo pred začatím pojednávania vo veci samej. Po preskúmaní právneho záujmu na určovacom petite súd vyhodnotil zistený skutkový stav veci a dospel

k záveru, že žaloba ohľadne neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy bola podaná dôvodne, a to z dvoch právnych dôvodov. Predovšetkým preto, že išlo o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ale aj z dôvodu všeobecnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Zmluva uzavretá právnym žalobcom a právnym prechodom žalovaného v danej veci má charakter spotrebiteľskej zmluvy preto, že jej obsah žalobca nemohol podstatným spôsobom ovplyvniť, keďže tento bol už vopred pripravený, predtlačný. Zmluva o úvere uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného predstavuje formulárový typ zmluvy, ktorý zároveň obsahoval ustanovenie, kde sa žalobcovi ako spotrebiteľovi vnútilo uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy. Právny predchodca žalovaného ako veriteľ do prejavu žalobcu formulárovou zmluvou zahrnul bez ďalšieho aj automatické uzavretie ďalšej zmluvy, ktorou bola dohoda o zrážkach zo mzdy, a to spôsobom, kde drobným písmom vytlačil v tomto formulári aj súhlas so spracovaním osobných údajov žalobcu. Zmluvné dojednanie v tejto časti predstavuje jednostranné a neprimerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej splátky úveru. Navyšovanie zrážok zo mzdy vo všeobecnosti nad dohodnutú výšku splátky úveru treba považovať za obchádzanie zákonných náležitostí dohody o zrážkach zo mzdy. Ďalším dôvodom neplatnosti bola neurčitosť a nezrozumiteľnosť dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je dvojstranným právnym úkonom a vzťahujú sa preto na ňu všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Obč. zák.). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky o uspokojenie ktorej ide, ale aj výšku dohodnutých splátok. Uvedené náležitosti dohoda o zrážkach zo mzdy v danom prípade neobsahovala, pretože okrem poskytnutého úveru sa dohoda o mala týkať aj „prípadných revolvingov a príslušenstva (bez konkrétneho vymedzenia), či pohľadávky a zmluvné pokuty a náklady súdneho a rozhodcovského konania, príp. iného konania“, ale aj možnosť navyšovania dohodnutých mesačných splátok či zrážok. Súd v žalobe v časti o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy vyhovel, keď vykonaným dokazovaním mal preukázanú dôvodnosť tohto nároku najmä tým, že vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky považoval súd za neurčité, a preto neplatné v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak účastník vo veci má úspech čiastočný, súd náhradu trov konania rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Úspech žalobcu predstavoval 50 % a úspech žalovaného vzhľadom na späťvzatie časti žaloby predstavoval tiež 50 %. Pomer úspechu a neúspechu účastníkov konania bol teda rovnaký, preto súd použil citované zákonné ustanovenie.

2. V zákonnej lehote proti tomuto rozsudku podal odvolanie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žalovaný, pričom odvolanie odôvodnil dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Namietal, že závery súdu sú zjednodušujúce a nemajú oporu v žiadnom právnom predpise či vykonanom dôkaze. V konaní nebolo preukázané, že by žalobca nemal vôľu uzavrieť úverovú zmluvu s dohodou o zrážkach zo mzdy a že by takéto uzavretie malo podľa právnych predpisov platných a účinných v roku 2007 alebo vtedy aktuálnej rozhodovacej praxe bolo nezákonné. Súd vo svojom rozhodnutí neuviedol pritom žiadnu právnu normu, na základe ktorej dospel k tomu, že dohoda o zrážkach zo mzdy v úverovej zmluve v roku 2007 nemohla byť. Ďalej tvrdil, že súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so zákonnými ustanoveniami, ktoré určujú, ako sa má vykladať písomný právny úkon, teda najmä s ustanovením § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že z obsahu súdneho spisu a najmä z tvrdení žalobcu nevyplývalo, že by o obsahu uzatvárateľnej zmluvy o revolvingovom úvere, ktorej súčasťou je dohoda o zrážkach zo mzdy, nevedel, nesúhlasil s ňou, mal k nej výhrady a podobe. Samotný žalobca netvrdil žiadne skutočnosti, ktoré by sa týkali toho, že ním prejavená vôľa by mala byť rozpore s jeho skutočnou vôľou a svojim podpisom akceptoval obsah zmluvy. Z komplexného hľadiska je potrebné situáciu posúdiť tak, že žalobca svojim konaním sledoval získanie finančných prostriedkov, ale so všetkými podmienkami, s ktorými bolo poskytnutie finančných prostriedkov spojené. Žiadnu výhradu vôle pri podpise zmluvy neoznámil, a to ani následne (čo je doba cca 8,5 roku). Prejav vôle žalobcu predstavuje akceptáciu obsahu zmluvy ako takej, vo všetkých jej častiach. Ďalej žalovaný namietal, že súd síce tvrdí, že právny úkon je neurčitý, ale bez toho, aby vo veci vôbec použil ustanovenie § 35 Občianskeho zákonníka, je nemožné objektívne tvrdiť jeho neurčitosť. Určenie zabezpečovanej pohľadávky nemusí byť v zmysle zákonnej úpravy len číselné, ale môže byť uskutočnené každým spôsobom, na základe ktorého sa pohľadávka dá identifikovať. Z označenie „všetky prípadné a dlžníkovi poskytnuté revolvingy“ nie je možné interpretovať bez úvodnej časti dohody, v ktorej sa označuje zmluvný vzťah. Je nepochybné, že dohoda o zrážkach zo mzdy sa týka konkrétnej zmluvy a pohľadávok, ktoré veriteľovi vzniknú voči dlžníkovi. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu v Prešove č. k. 9C/171/2015. Žalovaný pre vyššie uvedené žiadal odvolací súd, aby zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a sám rozhodol tak, že žalobu zamietne alebo, alternatívne, vec vráti súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie. Žalovaný si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní, ktoré aj vyčíslil.

3. Proti podanému odvolaniu podal vyjadrenie žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Uviedol, že s odvolaním nesúhlasí, pričom podľa jeho názoru súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. Tvrdil, že ak chcel pôžičku získať, musel sa podrobiť zmluvným podmienkam, ktoré si vopred určil žalovaný. Tieto podmienky boli v zmluve uvedené drobným písmom a žalovaný na ne žalobcu, ktorý konal v tiesni, žiadnym spôsobom neupozornil. Ďalej uviedol, že dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala. Neobsahovala predovšetkým výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená, opisuje len možné spôsoby jej vzniku - a toto vymedzenie je neurčité, a teda neplatné v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody musí byť zabezpečená pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa. Na základe vyššie uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Žalobca si záverom tiež uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania a trov právneho zastúpenia, ktoré vyčíslil.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žalovaný. Uviedol, že žalobca ako pred súdom, tak aj v podanom vyjadrení, neuviedol žiadnu konkrétnu skutkovú okolnosť, ktorá dokazuje jeho tvrdenie o nedostatku v prejave vôle. Vnútoraná výhrada nie je v prípade písomného právneho úkonu relevantnou, pretože Občiansky zákonník stanovuje pomerne presne pravidlá, ktoré sú rozhodujúce. Dôvodnosť ich použitia v prejednávanej veci a to, že ich súd nepoužil, žalobca vo svojom vyjadrení nespochybňuje. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 81/2011. V ostatnom odkázal na svoje podané odvolanie.

5. Krajský súd v Trenčíne, ako odvolací súd, preskúmal vec v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len "CSP") a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

6. Podľa § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinnom v čase uzavretia zmluvy medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného vyplýva, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

7. Odvolací súd sa plne stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že v danej veci zmluva uzatvorená medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko dodávateľ (právnym predchodcom žalovaného) pri uzatváraní zmluvy vykonával svoju podnikateľskú činnosť a žalobca, ako spotrebiteľ, nekonal v rámci obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, a preto bol súd prvej inštancie aplikujúci zákon o ochrane spotrebiteľa oprávnený preskúmať, či zmluva neobsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, a či z tohto dôvodu nie je zmluva neplatná.

8. Odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na konštantnú judikatúru Súdneho dvora EÚ (a to napr. rozsudky Y. a ďalšie), v ktorej sa akcentuje, že systém zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z tézy, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah, a vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana zavedená smernicou, pritom odôvodňujú, že vnútroštátny súd má povinnosť ex offio posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, a taktiež má povinnosť zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva podľa týchto podmienok naďalej zostala záväzná pre strany, ak

jej ďalšia existencia je možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 Smernica 93/13/EHS). Pre vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že aj v posudzovanej veci prislúchalo súdu prvej inštancie posúdiť, či zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

9. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola v tomto prípade zahrnutá právnym predchodcom žalovaného do formulárovej zmluvy, a to drobným písmom, kde vytlačil vo formulári aj súhlas so spracovaním osobných údajov žalobcu, pričom z obsahu spisového materiálu nevyplýva, že by žalobca mal možnosť ovplyvniť jej obsah. Odvolací súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že takéto dojednanie predstavuje jednostranné a neprimerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý mal byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej splátky úveru, a jedná sa neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je sankcionovaná neplatnosťou.

10. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok úijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal). Pokiaľ by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o nerešpektovanie Smernice 93/13/EHS.

11. Čo sa týka dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá v danom prípade sa mala týkať aj „prípadných revolvingov a príslušenstva či pohľadávky a zmluvné pokuty a náklady súdneho a rozhodcovského konania, príp. iného konania“ odvolací súd tu konštatuje, že je možné, že v rámci takto žalovaným vyčíslenej pohľadávky (v čase vzniku dohody neurčito vyjadrenej) sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu, a teda sám žalovaný tu rozhodne meritórne o výške dlhu voči žalobcovi. Výkon zrážok zo mzdy je tak súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej kontrole primeranosti a žalobca je vystavený neprimeranému konaniu zo strany žalovaného. Na základe uvedeného je potom potrebné konštatovať, že dohoda o zrážkach zo mzdy, tak ako je formulovaná, umožňuje žalovanému obchádzať súdnu kontrolu, čím de facto dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, a z tohto dôvodu je považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku, tak ako to uviedol súd prvej inštancie.

12. Odvolací súd sa ďalej stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, že ďalším dôvodom neplatnosti je neurčitosť a nezrozumiteľnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí (obligatórne) obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a tiež výšku dohodnutých splátok. V tomto prípade, ako správne skonštatoval súd prvej inštancie, tieto náležitosti dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala. V dohode o zrážkach zo mzdy mala byť pohľadávka tvorená aj „prípadnými revolvingami a príslušenstvom a súčasťou pohľadávky sú aj zmluvné pokuty a náklady súdneho /rozhodcovského, príp. iného konania“ a tiež aby bola „zrážka zo mzdy zvýšená nad dohodnutú výšku, a to na najvyššiu prípustnú výšku v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov“, pričom odvolací súd tu konštatuje, že navyšovanie zrážok zo mzdy vo všeobecnosti nad dohodnutú výšku splátky úveru je nutné pokladať za obchádzanie zákonných náležitostí dohody o zrážkach zo mzdy. Takto formulovaná dohoda o zrážkach zo mzdy presne nestanovovala a nešpecifikovala, aká pohľadávka je zabezpečená dohodou o zrážkach zo mzdy. Neurčitý prejav je zrozumiteľný z výrazovej stránky, ale jeho obsah nie je určitý (R 25/1993). Neurčitosť prejavu sa týka jeho obsahovej stránky, lebo spočíva v tom, že prejav nevyjadruje určitú vôľu buď preto, že určitej vôle vôbec nebolo, alebo preto, že určitá daná vôľa nie je prejavom vyjadrená určito. V tomto prípade nebolo určité, čo všetko by malo byť obsahom pohľadávky, ktorá je zabezpečená dohodou o zrážkach zo mzdy. Pre vyššie uvedené odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky je neurčité, a preto neplatné v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

13. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko bol v odvolacom konaní podľa

zásady úspechu vo veci úspešný v plnom rozsahu. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).